

Erdély

ALAPÍTVÁ 1892-BEN

Új sorozat, 52. szám
2013/3.

Megjelenik havonta

Az Erdélyi Kárpát-Egyesület
– Kolozsvár 1891 Értesítője

Szerkesztők:
Tóthpál Tamás
(tothpaltamas@gmail.com)
Pál Gyöngyi

TURISTASÁGI, FÜRDŐÜGYI és NÉPRAJZI FOLYÓIRAT.

Áprilisi rendezvények

- **Március 30. (szombat):** Húszt bükki forrás körtúrája (25 km, 900 m szintkülönbség). Találkozás 9 órakor a monostori végállomáson. Túravezető: Kiss János ♦ Bácsi-torok (10 km). Találkozás 10 órakor a Széchenyi téri 31-es buszmegállóban. Túravezető: Feischmidt János.
- **Április 3. (szerda):** Gyalogolni jó! (12 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túravezető: Székely Lavotta ♦ Közgyűlés 18 órától az Apáczai-líceumban.
- **Április 4. (csütörtök):** Turistaösvényeken (10 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túravezető: Szabó István (Tubi).
- **Április 6. (szombat):** Mikesi-tó (26 km, 500 m szintkülönbség). Találkozás 9 órakor a Hajnal negyedi végállomáson vagy 10 órakor a Hintás-fánál. Túravezető: Kiss János ♦ Nagyszülők–unokák: ismerjük meg Kolozsvár környékét. Bácsi-torok – a Föld napja (6 km). Pedagógussal osztályokat is szívesen látunk. Találkozás 10 órakor a Széchenyi téri 31-es buszmegállóban. Túravezető: Feischmidt János.
- **Április 7. (vasárnap):** Személygépkocsis fotóstúra a Berettyó-vízeséshez. Érdeklődni telefonon. Túravezető: Vas Géza ♦ Személygépkocsis ifjúsági túra. Berettyó-forrás – pisztrángos – Valkó-vára. Érdeklődni telefonon. Túravezető: László Györgyi és Vlád Pál.
- **Április 10. (szerda):** Gyalogolni jó! (12 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túravezető: Székely Lavotta ♦ Túravezetők tanácskozása 17 órától a székházban.
- **Április 11. (csütörtök):** Turistaösvényeken (10 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túravezető: Szabó István (Tubi).
- **Április 13. (szombat):** Hunyadi Mátyás-empléktúra: Nádaskóród – Báboci határ – Pusztatopa – Sárdi erdő (kockásliliom-virágzás) – Türe – Magyargorbó (35 km, 500 m szintkülönbség). Bejelentkezni telefonon. Találkozás 7.15 órakor a kisállomás előtt. Túravezető: Kiss János ♦ Biciklistúra a Testesre (87 km). Találkozás a Monostor negyedi híd alatt 7.30 órakor. Túravezető: Szilágyi András ♦ Ózek-völgye (15 km). Találkozás 8.45 órakor a Széchenyi téri 40-es buszmegállóban. Túravezető: Szabó István (Tubi) ♦ Bácsi-torok (10 km). Találkozás 10 órakor a Széchenyi téri 31-es buszmegállóban. Túravezető: Márton Erzsébet ♦ Sárkánykapu (20 km). Érdeklődni telefonon. Túravezető: Ambrus Tibor.
- **Április 14. (vasárnap):** Sárdi-rét, kockásliliom-túra (20 km). Találkozás a nagyállomásnál 7.30 órakor. Túravezető: Bagaméri Tibor ♦ Szamos-parti séta (8 km). Találkozás a Garibaldi hídnál 10 órakor. Túravezető: Márton Erzsébet.
- **Április 17. (szerda):** Gyalogolni jó! (12 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túravezető: Székely Lavotta.
- **Április 18. (csütörtök):** Turistaösvényeken (10 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túravezető: Szabó István (Tubi).
- **Április 20. (szombat):** Mikesi-tó (15 km). Találkozás 8.45 órakor a Széchenyi téri 40-es buszmegállóban. Túravezető: Fazakas Ferenc ♦ Bácsi-torok (10 km). Találkozás 10 órakor a Széchenyi téri 31-es buszmegállóban. Túravezető: Márton Erzsébet ♦ Nagyszülők–unokák: ismerjük meg Kolozsvár környékét. Hója-gerinc (8 km). Pedagógussal osztályokat is szívesen látunk. Találkozás 10 órakor a Törökvágás tetején, a falumúzeumnál. Túravezető: Feischmidt János.
- **Április 20–21. (szombat-vasárnap):** Vidaly – Ordaskő – Torockó – Székelykő – Várfalva (13 km-13 km, 900–600 m szintkülönbség). Érdeklődni telefonon. Túravezető: Kiss János.
- **Április 21. (vasárnap):** Cibles (20 km). Érdeklődni telefonon. Túravezető: Ambrus Tibor ♦ Mikrobuszos kirándulás a Sárkánykertbe és Zsibóra. Érdeklődni telefonon. Túravezető: Vas Géza.
- **Április 24. (szerda):** Gyalogolni jó! (12 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túravezető: Székely Lavotta ♦ Választmányi gyűlés 17 órától a székházban.
- **Április 25. (csütörtök):** Turistaösvényeken (10 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túravezető: Szabó István (Tubi).
- **Április 27. (szombat):** Mikrobuszos túra a Pányiki-szorosba (15 km). Túravezető: Wanek Ferenc. Érdeklődni telefonon: Pál Istvánnál ♦ Bácsi-torok (10 km). Találkozás 10 órakor a Széchenyi téri 31-es buszmegállóban. Túravezető: Márton Erzsébet.
- **Április 28. (vasárnap):** Nagyszülők–unokák: ismerjük meg Kolozsvár környékét. Pokolköz (10 km). Pedagógussal osztályokat is szívesen látunk. Találkozás 10 órakor a 100-as villamospótló busz megállójában, a kisállomás előtt. Túravezető: Feischmidt János.
- **Május 1. (szerda):** Gyalogolni jó! (12 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túravezető: Székely Lavotta.
- **Május 2. (csütörtök):** Jablonovszky Elemér-empléktúra: Szénafüvek (15 km, 500 m szintkülönbség). Találkozás 9 órakor a kisállomás előtt vagy 9.30-kor a kajántói vámnál. Túravezető: Kiss János ♦ Turistaösvényeken (10 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túravezető: Szabó István (Tubi).
- **Május 4. (szombat):** Jókai Emlék- és Teljesítménytúrák az Egy az Isten földjén; 55; 30A; 30B; 10 km-es távokon. Szervező: Bagaméri Tibor, kapcsolattartó: Kiss János ♦ Bácsi-torok (10 km). Találkozás 10 órakor a Széchenyi téri 31-es buszmegállóban. Túravezető: Márton Erzsébet.
- **Május 8. (szerda):** Gyalogolni jó! (12 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túravezető: Székely Lavotta ♦ Közgyűlés 18 órától az Apáczai-líceumban.
- **Túraelőzetes – május 24–26.:** Erdőbénye (Tokaji kistérség), 3 napos kirándulás autóbusszal, bor-kóstoló vacsorával. Túravezető: Szabó István (Tubi), érdeklődni telefonon.
- **Szolgálatos napok a székházban:** hétfő, szerda, csütörtök 17–18 óra, kedd 11–13 óra. ♦ **EKE fotóklub:** keddenként 17 órától a székházban. ♦ **Könyvtár:** csütörtökönként 17–18 óra között a székházban.

Rendezvényeinkre minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Túravezetők, szervezők elérhetőségei

Ambrus Tibor 0722-377622 Bagaméri Tibor 0742-776930 Fazakas Ferenc 0752-640319 Feischmidt János 0722-542360 Kiss János 0364-807639 László Györgyi 0727-192841 Márton Erzsébet 0742-037179 Pál István 0264-572663 Szabó István 0748-140551 Székely Lavotta 0748-036290 Szilágyi András 0742-625130 Vas Géza 0742-659570 Vlád Pál 0264-435866 Wanek Ferenc 0745-642430.

A szászfenesi Leányvár

Az Öregtorony maradványa

Ha Kolozsvár környékén egy magasabb helyre felmegyünk, rögtön szembetűnik Szászfenes déli határában az erdőborította kétpúpú hegy, de jól látható a Kolozsvár–Nagyvárad országútról is. Magasabbik csúcsán (547 m) a Leányvár. A legenda szerint tündérek építették. Királyi vár volt, majd az erdélyi római katolikus püspök birtokába került. Az erdős csúcson álló ellipszis alakú várrom méretét 60x35 méter átmérők határozzák meg. A megmaradt kőfal romjai 6 méter szélesek, 6,75 méter magasak.

PÁL GYÖNGYI

Jártunk már többször a Leányvárnál, nem hosszú és nem nehéz az út (kerülőúton is 5-6 km), jó tavasz eleji bemelegítő kirándulás. Enyhe március eleje volt, csapadékok jeleztek, már csepergett is. Elindultunk a Szent János-kút felé vezető úton, majd jobbra egy hídon áthaladva a Gorbó-völgy elejére épített új tömbházak mellett mentünk a tótfalusi út irányába. Nemsokára elértük a Tótfaluba (Tăuți) vezető aszfaltos utat, délfelé haladunk egy keveset. Az út egy pontján erdei ösvény indul jobbra, a vár felé, évekkel ezelőtt EKE-tagok által festett piros sáv fehér alapon jelzi az utat. Az ösvény egyre meredekebben halad felfelé, csúsztuk a vizes leveleken, de legalább megszabadultunk a sártól. A szintkülönbség kb. 200 méter. Hamarosan elértük az egykori várarok maradványát. Az eső közben megállt, a fák között köd szállt felfelé, majd szertefoszlott, titokzatosabbá téve a tájat. A várat övező földsánc még elég jól kivehető. Innen még egy emelkedő, és eljutunk a vár megmaradt kőfalához. A Leányvár egykori öregtoronyának maradványa Szászfenes (Floresti) falutól pár száz méterre a Várdombon található. Egy falrész két ablakszerű nyílással, amely 6-7 m-es kacs-karingós folyosóban folytatódik. A vár elég kisméretű lehetett, csak a hegy csúcsát foglalta el. A földalatti részeket kincskeresők többször is bolygatták.

A Leányvár építésének ideje és nevének eredete a múltba vész.

Legendák szerint tündérek építették és lakták, kincseiket a pincében rejtették el. Egy másik monda szerint a várban papok laktak, ide zárták be a környék szegény népét, köztük fiatal lányokat is, innen kapta a vár a nevét. Pusztulása az 1437. évi, Budai Nagy Antal vezette jobbágyfelkelés idejére tehető, melynek vérbefojtása után az erdélyi római katolikus püspökség a Szászfenessel szomszédos Gyaluban emeltetett új, erős várat 1439-ben, ez vette át 1556-ig a Leányvár szerepét. A Leányvár többé nem épült fel, romjai elkoptak, Szászfenes mai lakossága már nagyon keveset tud a várromról.

A vártól az ösvény kilátóig vezet, szép panoráma nyílik innen a Kolozstótfaluba vezető völgyre, a Feleki-gerincre, a Kismagurára, a Havasbükkre és nyugat felé a hegyek vonulatára. A tetőről csodáltuk a tájat, még a nap is kisütött. Másik ösvényen ereszkedtünk le a tótfalusi Bocsor-patak völgyébe, majd az ortodox kolostor mellett felkapaszkodtunk a Gorbó-gerincre. Az erdőben mindenfelé kakasmandikó, vad jácint (kétlevelű csilla), pirosló hunyor és egy-egy hóvirág. Valóban itt a tavasz. A fák között kis őzike riadtan menekült. A füves gerincről is megcsodáltuk a tájat, a hegyeket, a különös alakú felhőkkel borított égboltot, majd leereszkedtünk a Gorbó-patak völgyébe: egyre jobban beépül, évről évre szaporodnak az új házak és a figyelmeztető táblák. Még egy szép völgy, még egy darab a Bükkből, amely a kolozsvári kirándulók számára örökre elveszett.

Egy régi katona-turista útikönyve 1817-ből

A kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtárban érdekes kéziratos úti-napló található, Jakab Sámuel útleírása 1817-ből (jelzete MS 2667). Mindeddig nem kutatták, szerzője sem ismert személyiség (nevére eddig mindössze egy „Ászpide” gyalui báli meghívóban és a kolozsvári lakástulajdonosok jegyzékében bukkantunk), de rávilágít egy reformkori katona érdeklődésére. A 173 lapos bekötött útinapló szerzője szándéka szerint könyvnek készült: *Földi és Tengeri Utazás*. A szerző utazása nem jószántából történt, hanem katonai szolgálat miatt. Útleírása 1812-ben kezdődik, s tíz év múlva, 1822 októberében végződik. Pusztacsánból indul, áthalad Tordán, Vízaknán, Marosvásárhelyen, majd Várnán, Halicson át eljut Pozsonyig, végül hosszú, kacsaringós utazás után olasz földre lép. Többéves olaszországi tartózkodása idején lejegyzi a Vezúv kitörését is (*Jegyzés a Vesuviu Hegynek*

■ Kegyes Olvasó!

Nem akartam elmulatni, hogy ezen csekély tapasztalásbéli munkátskámát Földi és Tengeri utazás alatt olvasás végett szemeid elé bé ne terjesszem. Nem azért cselekedtem, hogy a csevegő hív kürtjeinek hangzása valamely részben füleimnek csiklandoztatnék és Olvasóim közül netalántán olyanok is támadhatnak akik azt mondanák, hogy ezen csekély utazásbéli nem érdemes az olvasásra. Meghiszem, mert magam is és minden olyan emberséges ember, aki minden előre való látás nélkül a nyúl farkán is csomót keres nem gondolja azt meg, hogy fáradtság nélkül nincsen jó nyugalom: sem pedig utazás nélkül idegen fölötti tapasztalás. Én meg vallom, hogy magam is úgy ítélnék balul, ha nem izzadott volna homlokom a hosszas utazásba. Én ugyan dicsekedhettem azzal, hogy sokat fáradtanak lábamig azon tapasztalásokat meg szerezhette, melyeket ezen kisded formában 17 szakaszokba foglaltam. (...)

Alighogy ezen Nemes Báró Spleny gyalog ezrede a mindenkör vért szomjúhozó Mársnak csata piacról honjának kebelében nyugalmára tett volna, ahogy nyugalmának két esztendőbeli, alig kóstollhatta, azonnal és egyetemben érkezett 1812-dik esztendőben, júniusnak napjaiban egy felsőségbéli hatalmas parancsolat. Melyben minthogy elmulatni nem lehetett és a felsőségbéli hatalmat engedelmeskedni illet, azon okból egész erejét egybe szedvén, lassú lépésekkel úgy átvitte júniusnak 12 dik ’812-be egy úgynevezett Pusztacsán nevezetű faluba. Ezen falut többnyire oláh nemzet bírja. Szép helyen fekszik, klímája egészséges, mindenféle terei tápláló eledeleket kézi munkájok után természetnek. Viseletük nem igen szép. Házaik többnyire sövényből vagyon öszszefoglalva, távol egymástól.

13-dik Junii 812 Torda Ezen Torda városa egy nem képzelhető régiséget mutat az üdegenek előtt, amint Ó és Új Dátzia nevezetű könyvben is olvastam ennek hajdan virágzó állapottyáról. Ezen városról a mostani magát meg nem gondoló község úgy vélekedik, hogy a városnak bástyája mézes pogácsából szalonnára volna építve. Noha képzelődések hihető, oda néz, mintha a városba hírével messze tartományokra kiterjedő mézes pogácsát csinálnak, melyből néha napján magam is ettem, úgy nemkülönben a szalonnával való élés és kereskedés is nagy lábon áll. Ezen város felvételre nézve vagyon az úgy nevezett Aranyosnak déli oldalán, az keleti részén pedig vagyon egy 87 öles mélységű akna. Itten még az is szembe tűnő, hogy kenyeret oly nagyokat és fehéreket sütnék, mely hasonló az batáviai spondiákhoz, az ember nem győz

belőle eleget enni. Itten vagyon lakása egy Szőts Dániel nevezetű barátomnak, aki velem a fátum terhes hajóján Itáliába 3 hónapokig utazott.

14 dio Marosújvár [Ocna Mureş/Miereschhall]. **Rostok** [pihenő]. Marosújvár egy hírével messze terjedő mezőváros a Maros-folyó vízének keleti oldalán tette fekvését. Lakosai nemes eredetűek, földesura N.N.P. úr önagysága, aki hadi vezérletűnket ott lettélünkre igen nagy kegyessége mellet megvendégelt, úgy nemkülönben köznépeink is részesültenek áldott javaiból. Ezen mezőváros határában talált soákna Nemes Erdély hazát nagyon fényessé tette. A legszebb, mikor a Maros vízébe úszkáló szép pontyok földes uraknak boldog gyönyörűséges szárnyat emelnek és a vizeknek felső színén repkedve mutogattyák örvendező voltokat.

16 Juniy 812. Pánád [Pănade/Panagen]. Panád szép térségen fekvő városka, többnyire kétféle nemzet lakja, oláh és szász. Klímája egészséges, határa igen termő.

17 Juny 812 [Szász]**Csanád** [Cenade/Scholten]. Kétféle nemzet bírja, utcája igen lapos, az leány féle népek is úgy megülik a lónak a hátát mint nálunk a fiatal fickók.

18. Juny 812 Vízakna. [Ocna Sibiului/Salzburg] **Rostok.** Vízakna városa nem igen szép ugyan, de mégis hasznos helyen fekszik. Lakosai a hadi népet nem utálják. Vagyon benne mostan két használható soákna, elszüllyedve pedig vagyon három.

23 Juny Nagycsúr. [Şura Mare/Groß-Scheuern] Nagycsúr egy földi paradicsomot ábrázoló helyen fekszik. Lakosai többnyire két félék, oláh és szász, vidéke kellemetes. Amaz nagy hírű Szeben városa közeledtével nagyon kicsíti. Itten volt mulatozásunk 18 napokig.

11 July 812 Sellenberk [Şelimbăr]. Schellenberg városa vagyon fekvésre nézve Szeben városának keleti részén fél órányi messzeségre. Lakosai szászok, határa igen termő, ezen helybe volt mulatásunk 14 nap.

25 July Gusterica [Szent-Erzsébet/Gusteriţa/Hammersdorf]. Gusterica egy szász nemzettel ékeskedő nagy falu. Minden fele haszonnal bővelkedő. Itten mulattam 12 nap.

7 August 812. Szelindek [Slimnic/Stolzenburg]. Ezen Stoltzenburg nevezetű város egy hegyeknek nyugoti oldalán vagyon építve. A hegynek tetején pedig vagyon négy szeglet formában egy kisded vár melyet amint észre vetteni Rákóczi György erdélyi fejedelem építtetett (szerk. megj. – Varjú Elemér *Magyar várak* című, 1932-ben megjelent könyvében Nagy Lajos király idejére datálja a szelindeki vár épí-

Természete és Tüze gyulladásáról), ellátogat Pompejibe, megfigyel egy üstököst. Kitérőiből említésre méltó az alábbi bejegyzés: Feltehetően 1819 1. Mai *Az Olympus hegyen jártam, oh mely nehezen mentem fel annak bércein...* Talán az első magyar meghódítója az Olümposznak. Turistaszemmel katonáskodott. Naplójának itt bemutatott részlete erdélyi útvjáról szól. 1812. június 12-én délelőtt, a Fellegvár citadellájának kaszárnyájából gyalogezredével indult hosszú útjára Jakab Sámuel, majd a Szamoson a Németek pallóján át, s a Híd kapun vonultak be Kolozsvárra. Az esemény fontosságának tudatában, a Splényi Gábor induló zenéjére végigmasírozhattak a Nagypiacon (Főtéren), majd a Torda kapun hagyhatták el a várost. Akkoriban a Tordára Feleki-tetőn át vezető út még nem volt kiépítve; Györgyfalván és Ajtonon keresztül értek Pusztacsánba... Közli Hints Miklós.

tését; 1529-ben van szó először róla, mikor Báthory István vajda János király számára akarja meghódoltatni). Mostan is nagy hasznára vagyon a lakosoknak, mivel a tűztől való félelem miatt ezen várnak belső pítvarai meg vagynak rakva némely nagyobb és kisebb bükkfa hombárokkal, a melybe élelembéli vagyonaikat tartják. Voltam benne és a falaknak romladékai között igen termékeny szilvás vagyon, melynek terméséből egy néhányat meg is ettem. Többnyire szász nemzet lakja, vidéke szép kinézetű.

8 August 812 Nagyselyk [Nagysejk/Şeica Mare/Markt-schelken] Sájka mezővárosa oly kellemetes helyre tette fekvését, hogy itten az ember nem győz eleget csodálkozni ennek kellemetességén. Minden terem ami természetünkben feltalálatik. Sokféle elegyes nemzet lakja, de másképpen viseletük szép.

9. Medgyes Az szász nemzetnek hajdan messzelátó s bölcsen gondolkodó elei Medgyes városát olyan három szeglet forma lábakra emelé, amely az idegeket magához vonzza. Itten va-

sorsúak volnának, többnyire oláhság lakja.

12 August 812. Nagycserged [Cerghid]. Ez maga nevét bizonyító széjjel terjedt falu, melynek klímája egészséges. Lakosai oláhok de jó lelkűek, az idegen utazókat kézen fogva és barátságos nyájassággal hívják házaikba.

13. Aug 812 M. Vásárhely. Marosvásárhely egy, az egész Erdély országbeli magyar városokat messze kiterjedt hírével és bölcsességével felülmúl. Ezen városba vagyon az ország béli Septemvirális Törvényszék, úgy a nemesi székelységnek nagyobb és kisebb privilégiuma emiatt függ.

15 Aug 812 Gernyeszeg. Egy határával hosszan kiterjedő falu. Bírja N. N. gr. úr önagysága (szerk. megj. – Teleki József gróf, főkormányiszéki tanácsos, megh. 1817-ben). A lakosok földesuruknak nagy méltóságú kegyességét egy jószívűséggel példázzák. Határában a dinnye igen terem.

16 Aug Szászrégen. Szép mezőváros. Lakja szász nemzet, az idegeneket nagyon tisztelik.

Szelindek vára a XX. század elején

gyon egy felséges torony mestersegesen építve mely maga kellemetességével majd csak nem az egész hazabéli több tornyokat felül múl. Lakosai igen jószívűek, az egymáshoz vonzó nemzeti szeretet közöttük uralkodik. Az úgynevezett kapicinusi sz. szerzeteseknek vagyon benne szép klastromuk. Ezen szerzet között találkoztam egy Ungvári Ferenc nevezetű ifjú esztendeimbéli kedves barátommal.

11. Aug. 812 [Nyárad] **Gállfalva** [Galeşti/Gallendorf]. Ezen falu egy szép térhelyen fekvő, kisded. Messzünnen való kinézése úgy tetszik az idege-
neknek, mintha lakosai szegény

17 Aug 812 Teke [Teaca/Tekendorf]. Ezen Teke városa maga hosszan való fekvésével némely jó borokat termő hegyeknek alját elborította, utcája sáros. Lakosai szászok, határa mindeneket terem ami az élet fenntartására meg kívántatik.

19. Beszterce. Szép szász város, az utcája igen sáros, gyenge sánccal és fallal vagyon bekerítve, az Lányok Törvénye benne igen hasznos.

28. Aug Kis Beszterce [v. Aszűbeszterce/Dorolea/Kleinbistritz]. Egy széjjelterjedt falu. Házaikat egyik másiktól messze építette.

29 Aug Ilintza. [valószínűleg

Restitutio

■ Ebben a rovatban írásokat szolgáltatunk vissza az olvasókhoz. Általában olyan írásokat, melyek az egykori Erdélyi Kárpát-Egyesület (EKE) hajdani hírlapíróinak vagy a turistatársadalom más nagyjainak tollából születtek. De olyan hangulatos, fiatalok-idősek által ma is szívesen olvasott, egyesületünkhez kapcsolódó írásokat is, amelyek az EKE egykori lapja, az *Erdély* hasábjaira kíváncsoztak volna. Az alábbi írás még akarva sem jelenhetett volna meg az 1892-ben alapított Erdélyben, ugyanis jóval előbb íródott, amikor „az utazásnak divatja” jobbra még csak körvonalazódott.

Borgótiha Ilinca határrészében levő „Officier haus” – szálláshelyük neve]. Hosszan való terjedésével Bukovina határait magához vonta.

30 Aug Pojana Sztampi [Poiana Stampei]. A hegyek között széjjel való léte Bukovinába helyeztette.

31. Aug Vatra Dorna [Dornavatra] Mely hegyeken széjjel terjedt, gazdag lakosokkal ékes falu.

2 September 812 Kimpilung. [v. Moldvahosszúmező/Câmpulung Moldovenesc] Fenyvesből álló kietlen havas.

3 Sep 812 Váma. Egy szép térségen fekvő mezőváros, a felséges Királyi Kamarához tartozik, vagyon benne prefektúra.

5 Sept. Gurahumoru. 6. Sept Szálka [v. Szolka/Solca]. **7 Sept Radóc** [Rădăuţi]. Radóc egy szép

helyen fekvő mezőváros. Lakosai többnyire oláhok, a felséges Királyi Kamarához tartozik. Vagyon benne prefectura. Itten volt mulatozásunk 56 napokig.

25 October 812 Szered [Szeretvásár/Siret/németül Sereth/lengyelül Seret]. Ezen hej fekvését tette egy úgy nevezet Szered folyó víznek déli részére. A veres sipkával való élést az asszonyi nemek is nagyon uzuájják úgy nem különben az töröktől költsönzött övet is használják melynek hosszasága mintegy másfél öles, veres, sárga, zöld, fekete, kék színű selyemből vagy Teve szőrből nagyon öszsze foglalva ilyenképp.